

Uroczystość upamiętniająca 79. rocznicę wywózki mieszkańców Tykocina do obozów koncentracyjnych

27 maja 2023 r. dr Artur Kosicki Marszałek Województwa Podlaskiego, Dyrektor Muzeum Podlaskiego w Białymstoku oraz Proboszcz Parafii p.w. Trójcy Przenajświętszej w Tykocinie zapraszają na **UROCZYŚĆ UPAMIĘTNIAJĄCĄ 79 ROCZNICĘ WYWÓZKI MIESZKAŃCÓW TYKOCINA DO NIEMIECKICH OBOZÓW KONCENTRACYJNYCH.**

Program uroczystości w Tykocinie:

- **godz. 10.00 Uroczysta Msza Św.** odprawiona na cmentarzu parafialnym przy krzyżu obozowym
- **godz. 18.00 Muzeum w Tykocinie (Synagoga)** projekcja filmu dokumentalnego pt. **„Duśka” o dr Wandzie Półtawskiej** w reżyserii Wandy Różyckiej-Zborowskiej. Film „Duśka” opowiada o wyjątkowej kobiecie, znanej nie

tylko z niezwyklej przyjaźni ze Św. Janem Pawłem II, ale również z wielkiej troski o świętość rodziny. Przeżyła okrutne eksperymenty medyczne w obozie koncentracyjnym Ravensbrück. Została cudownie uzdrowiona przez wstawiennictwo Św. Ojca Pio.

27 maja 1944 roku o godzinie 4.00 rano, żandarmi niemieccy wypędzili z domów całe rodziny i skierowali na Plac Czarnieckiego pod pretekstem sprawdzenia dokumentów. Wkrótce ciężarowe samochody załadowane ludźmi odjeżdżały co kilka godzin z miasta, a cała akcja zakończyła się dopiero wieczorem. W miasteczku pozostali tylko starcy i małe dzieci. Wywieziono ok. 400 osób. Aresztowanych zgromadzono najpierw w więzieniu w Białymstoku. Po dwóch dniach, towarowymi pociągami zostali przewiezieni do obozów koncentracyjnych. Kobiety trafiły do Ravensbrück, skąd później większość z nich przeniesiona została do Sachsenhausen-Oranienburg i Bergen-Belsen, gdzie pracowały w fabrykach broni i amunicji. Mężczyzn zawieziono do Gross-Rosen, Sachsenhausen, Dachau, Mauthausen, Buchenwald, Mittelbau-Dora, Flossenbürg, Natzweiler, Bergen-Belsen i ich podobozów.

Pierwsi więźniowie wrócili do Tykocina w rocznicę wywózki – 27 maja 1945 roku, a kolejni przybywali w lecie i na jesieni po przebytej rekonwalescencji w obozach przejściowych. Pod koniec 1945 roku ze Szwecji przyjechało 71 kobiet uratowanych przez Szwedzki Czerwony Krzyż. W obozach zginęło ok. 40% aresztowanych (157 osób), w tym 70% mężczyzn (123 osoby) i 20% kobiet (34 osoby). Ze stu mężczyzn pracujących w kamieniołomach w Gross-Rosen wróciło tylko trzech. Spośród wywiezionych 70 par małżeńskich zginęło 7. Do domów wróciło jedynie 18 małżeństw. Te liczby zadecydowały o rozmiarze tragedii. Dramat, który stał się udziałem niemal wszystkich tykocińskich rodzin, zaważył na późniejszym życiu i rozwoju miasta.